

ситуацій. Класні керівники та майстри навчальних груп ознайомлюються з результатами психологічних досліджень проведених з учнями, де враховуються індивідуальні психологічні особливості кожної дитини, що дає їм можливість використовувати різні форми навчання. Також педагоги навчального закладу мають змогу вивчати вікові особливості учнів та вдосконалювати навички взаємодії у системі «вчитель – учень».

Психологічна компетентність педагогічних працівників визначається не тільки як теоретико-психологічна обізнаність, а у першу чергу як сформована система професійних цінностей та навичок професійного спілкування, не тільки як навички педагогічної взаємодії, а як система професійного ставлення до учня. Керівники освітньої галузі мають зрозуміти, що підвищення психологічної культури педагогів – це один із важелів, який зможе покращити ситуацію у практиці навчання, виховання і розвитку молоді [6, с. 4].

Отже, вимоги гуманістичних засад сучасної освіти можливо реалізувати лише опираючись на психологічну компетентність педагогічних працівників.

Література

1. Андропова Н. В. Умение разрабатывать психолого-педагогические рекомендации как компонент психологической компетентности учителя: автореф. дис. канд. психол. наук. – Казань, 2000. – 253 с.
2. Коберник О. М. Організація виховного процесу на засадах проєктивної педагогіки // Педагогіка і психологія. – 1998. – №4. – 192 с.
3. Кузьмина Н. В. Акмеологическая теория повышения качества подготовки специалистов образования. – М., 2001. – 144 с.
4. Лазаренко Л. А. Психологічна компетентність педагога як чинник професіоналізації // Сучасні наукомісткі технології. – 2008. – № 1. – С. 67.
5. Мельник Ю. В. Психологічний супровід інноваційної діяльності педагога. / Ю. В. Мельник – Рівне, 2008. – 63 с.
6. Панок В. Г. Психологічна культура педагогічних працівників як умова розвитку здібностей та формування ціннісних орієнтацій учнів // Психолог. – 2009. – №22–23. – С. 3–5.
7. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності / В. А. Семиченко – К.: Вища школа, 2004. – 336 с.
8. Щербакова Т. Н. Психологическая компетентность учителя: акмеологический анализ: автореф. доктора психологич. наук. – Ростов н/Д., 2006. – 504 с.

УДК 37.011.3-051:005.336.5:001.895

Сабат Н. І.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

У сучасних умовах зростають вимоги до якісної підготовки фахівців освітньої сфери. Як відомо, ефективність педагогічного процесу залежить від умов його перебігу. З'ясуємо сутність поняття «організаційно-педагогічна умова».

Категорія «умова» є загальнонауковою. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови «умови» трактуються як «необхідні обставини, особливості реальної дійсності, які уможливають здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяють чомусь» [2, 2001, с. 1295].

Пошуки визначення поняття «педагогічні умови» засвідчили, що цю категорію досліджували й обґрунтовували науковці Ю. Бабанський, Е. Зеєр, І. Лернер, В. Сластьонін та ін. У працях цих науковців визначено сутність поняття «педагогічні умови». Так, Ю. Бабанський трактує педагогічні умови як становище, в якому

компоненти навчального процесу представлені в найоптимальнішому взаємовідношенні, що надає можливість викладачу ефективно викладати, керувати навчальним процесом, а учням – успішно вчитися [1, с. 123]. На думку Е. Зеєра, педагогічні умови – це різноманітні обставини процесу освіти, які забезпечують досягнення поставленої мети [5, с. 98].

Мета роботи – охарактеризувати інформаційні технології як одну з важливих умов розвитку професійної майстерності майбутнього педагога.

Широкі можливості для професійної підготовки майбутніх учителів відкриває впровадження в освітній процес інформаційних технологій (ІТ) та його новітніх форм і різновидів – хмарні технології, електронне навчання (E-Learning), мобільне навчання (M-Learning) та ін. Згідно з галузевим стандартом напряму підготовки «Початкова освіта», в сучасних умовах учитель повинен оволодіти інноваційними технологіями у професійно-педагогічній діяльності, набути відповідних професійних компетенцій, готовності до професійної самореалізації. Це проявляється в оволодінні сучасним студентом на рівні свідомого користувача текстових і графічних програм, надання кожному студенту можливостей використовувати комп'ютерну техніку для професійного розвитку. Дослідники зазначають, що в теперішній час спостерігається стала залежність між успіхами в навчанні студентської молоді та якістю їхньої підготовки щодо застосування ІКТ, їх ІКТ-компетентності, що реалізується за рахунок поліпшення ефективності, інтенсивності й інструментальності, зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу в освітньому просторі ВНЗ. В умовах активного запровадження ІКТ в усі сфери життєдіяльності людини здатність розв'язувати навчальні, побутові, професійні завдання за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій стає невід'ємною професійною якістю. Серед інших структурних компонентів професійної компетентності вчені означають інформаційно-комунікативну компетентність, що трактується як здатність індивіда розв'язувати навчальні, побутові, професійні завдання за допомогою використання ІКТ.

Упровадженню новітніх підходів до навчальної комунікації, співпраці та співробітництва; створенню на етапі набуття професії умов, важливих для формування індивідуальних професійно орієнтованих мотивів, цінностей, набуття знань, умінь та досвіду, розвитку здібностей, творчих нахилів студентів сприяє застосування хмарних технологій. Хмарні технології як один із різновидів ІКТ дозволяють здійснити еволюційний крок до надання навчальному процесу гнучкості та мобільності. Особливу увагу привертають сервіси Google, засновані на інформаційній взаємодії між учасниками освітнього процесу та спрямовані на досягнення навчальних цілей. Розвитку та впровадженню інформаційно-комунікаційних (ІКТ) та хмарних технологій (ХТ) в освітній процес сприятиме формування єдиного хмаро орієнтованого навчального середовища (ХОНС), яке забезпечуватиме однаковий доступ до освітянських ресурсів.

Розвиток інформаційно-комунікативних технологій створив нові можливості для спілкування. Середовищем для комунікації в Інтернет-просторі виступають соціальні Інтернет-мережі – нові соціальні структури, що складаються з множини учасників (суб'єктів, індивідуальних чи колективних) і множини найрізноманітніших зв'язків між ними. Соціальні Інтернет-мережі сьогодні активно використовуються для спілкування дітей з батьками, які перебувають за кордоном.

В останній час активно впроваджується технологія дистанційного навчання, в основу якої покладено технологію E-Learning. Такий підхід уможливує модернізацію навчально-виховного процесу; введення нових підходів до подання теоретичного матеріалу, проведення практичних і лабораторних занять; розвитку

індивідуальних методів роботи; зміни методів і прийомів роботи викладачів та студентів; використання індивідуально орієнтованих форм навчання. Поява дистанційної освіти не випадкова і стосується не лише окремо взятих ВНЗ, це закономірний етап розвитку та адаптації освіти до нових вимог. Адже в сучасних умовах відстань між науковим відкриттям і його впровадженням у практику скорочується, тому входження випускника вищої школи в сучасну практичну діяльність буде ефективним лише тоді, коли не лише викладач, а й студент проявиться у ролі дослідника, науковця.

Однією з найдинамічніших форм активно-інформаційного навчання сучасних студентів є мобільне навчання (M-Learning). М. Гуревич визнає M-Learning як систему дистанційного навчання, котра має включати в себе підсистему доступу до навчальних матеріалів і сервісів з різних мобільних пристроїв, які передаються засобами бездротових технологій зв'язку (мобільні телефони, смартфони, планшети, ноутбуки, нетбуки тощо) [4, с. 113]. Р. Горбатюк, Ю. Тулашвілі вважають M-Learning новим інструментарієм у формуванні людини інформаційного суспільства [3, с. 32]. У контексті нашого дослідження реалізація можливостей освітнього середовища за допомогою комплексу програмних засобів є важливою, тому що дозволяє викладачеві проводити консультації чи семінарські заняття в режимі форуму або чату; розробляти інтерактивні завдання та тести; змінювати зміст навчально-методичних комплексів з урахуванням нових статистичних даних з міграції, оновлюючи форми, методи, засоби навчання студентів, використовуючи найновіші дидактичні досягнення; у розробці нових навчальних матеріалів припускає динамічніше використання інформації, ніж під час розробки традиційного дистанційного курсу. M-Learning забезпечують підтримку зворотного зв'язку студента й викладача. Студент на занятті може коментувати матеріали, проекти чи завдання, брати участь у різних формах роботи в групі. Роль викладача зводиться до планування, організації роботи в групі, технічного моніторингу.

Отже, введення в навчальний процес ВНЗ інформаційних технологій сприяє успішності педагогічної діяльності та особистісного зростання індивіда, акумулює мотиваційну, ціннісно орієнтовану спрямованість особистості; спонукає до взаємозумовленої дії суб'єктів.

Література

1. Бабанский Ю. К. Оптимизация процесса обучения : общедидактический аспект / Ю. К. Бабанский. – М. : Педагогика, 1997. – 254 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [авт.-уклад. Бусел В.]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2001. – 1440 с.
3. Горбатюк Р. М. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти / Р. М. Горбатюк, Ю. Й. Тулашвілі // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. редактор І. В. Козубовська. – Ужгород : Говерла, 2013. – Вип. 27. – С. 31–34.
4. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр. – Львів, 2012. – 506 с.
5. Зеер Э. Ф. Личностно ориентированное профессиональное образование / Э. Ф. Зеер. – Екатеринбург : изд-во Уральского педагогического университета, 1998. – 126 с.